

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
sorokint 5 kr-ával
számítanak.

Adósság és adósság!

Debreczen, augusztus 31.

(D.) Még mindig azon törjük a fejünket: hogy lehessen kisebb kamatra nagyobb hitelt élveznünk? Még több adósságot csinálunk mint amennyi van, mert a jövedelem már nem futja ki. Addig se futotta ki amíg adósságunk nem volt. Nem futotta ki kisebb adó és magasabb gabonaár mellett, hát nagyobb adó és alacsonyabb gabonaár mellett, hogy fussa ki most?

Ha azért csináltuk volna adósságainkat, hogy a pénzt okszerű, magát kifizető, a birtok jövedelmét az adósság kamatainál magasabban fokozó befektetésekre fordítsuk, másként állnának az ügyek, ámde kevés kivétellel azért csináltunk adósságot kezdettől fogva a mai napig, hogy azzal jövedelmünk elégtelenségét pótoljuk s holmi lyukakat foltozzunk. A befektetésekre is jutott imittamott, sőt megtörtént, hogy egyikünk másikunk nagyobb befektetéseket eszközölt, de ha azt kérdezzük: vajjon mennyire fokozta ezen befektetésekkal birtoka jövedelmét? arra csak nagyon kevés tudna korrekt feleletet adni. Mert nem elég az, hogy befek-

tetni tudjunk: hogy okszerűen tudjunk befektetni, ezen fordul meg minden. És ez nehéz, de nagyon nehéz! Nemcsak értelem, nemcsak kvalifikáció kell hozzá, de előrelátás is; kereskedelmi felfogás is, gyakorlati ész is. Ezek nélkül a befektetés igen könnyen válhatik az ablakon kidobott pénzé, amint hogy vált is már elég, amely rossz eredmények, elriasztó példák gyanánt szolgáltak s lábra kapott a hiedelem: hogy Magyarorszában a belterjes gazdálkodás nem fizeti ki magát.

De ha nem fizeti ki magát a belterjes gazdálkodás, akkor az adósságesinálás mire való? Miből fizetjük vissza, ha nem tudunk nagyobb jövedelmet produkálni? Mire való a még nagyobb hitel, mint amennyi már eddig volt, bár mily olesó legyen is az a kamat? Akármily olesó lesz mégis csak szaporítani fogja a fizetési kötelezettséget, de ha a jövedelmet nem szaporítja, honnan vesszük?

Alásson kérnék feleletet azoktól, kik nagyobb és olesóbb hitelek lehetségesítésére hitelszövetkezetek megállapításán fáradoznak. Mi ezélt akarnak vele elérni? Megakarják menteni az eladósodott magyar gazdát, vagy prolongálni

akarják megélhetését, már t. i. amíg lehet. Mert sok esetben ez is valami. Amíg fiait fölnevelteti, lányait férjhez adhatja ez is áldás: de vajjon a nagyobb hitelnek, olesóbb kamatnak ez a ezélja? Bátor vagyok hinni, hogy akik ezen hitelszövetkezetek megalkotásán fáradoznak, még csak nem is gondolnak erre a ezélra. Hát mire gondolnak? Valamire csak gondolniok kell, valami ezéllal csak birniok kell!

Hogy a birtok, amely az adósság kamatainak arányában nem fokozza jövedelmezőségét, miből fogja fizetni csak a kamatokat is? Nos hát erre a kérdésre csak egy lehet a felelet: semmiből! Ha tehát ez a hitelszövetkezés nem tűz maga elejébe egy olyan ezélt, mely ne csak ideig-óráig tartó segélyt nyújtson, hanem a gazda kibontakozását tegye lehetővé, akkor mégis csak elpusztulunk.

De hát nézzük, mi képezte a hitel alapját és mi képezi még mindig? A terület és a minőség. Hány hold és hányadik osztály. Vajjon ha árverésre kerül lehet-e még többet várni érte, mint a mennyi teher rajta fekszik? Lehet? Akkor adjunk még. Nem lehet? Akkor ne adjunk.

TÁRGZA.

Hervadt virág.

Irta: Rorák Imre.

I.

A magyar princesz, Kelen Olga, a hogy az arkói Cúrhaus vendégei hívták szép, magas, nyulánk természetért, meg előkelő királynői tartásáért, visszavonulta társaságtól s magányosan húzódott meg egy sarokpamlagon. Valami kimondhatatlanul rossz sejtelmek gyötörték és fehér, sápadt arcát tenyerébe rejtette.

Egy francia márkiné, ki mindig olyan gyöngéd, szinte anyai szeretettel kényeztette a magyar princesz — még ez az elnevezés is tőle származott — a mint észrevette, hogy az ő szöske bétéje szokása ellenére nem kaczag, odasiertett hozzá s szeliden simogatta meg vastag, szöke haját.

— Mondja csak, gyermekem, mi a baja? Csak nincs rosszabbul?

Olga egy kiesit zavartan válaszolt s mélytüzű sötét szemei ezért a kérdésért egy kis szemrehányás-félét is mutattak.

— Bajom? Az nincs épenséggel. Már két napja, hogy nem köhögtem.

Aztán szemlesütve, szégyenlősen tette hozzá:

— Valami szörnyű ostobaságot álmodtam. És nem tudom, mintha megbabonázott volna ez az álom, nem tudok tőle szabadulni.

A márkiné végtelen szenzációt talált ebben az őszinte, naiv nyilatkozatban és hangosan felkaczagott.

— Maga is bolondom!

Majd komolyan folytatta:

— Mond valamit, voltam én is úgy. De tudja mit? Igyekeztek magát valamivel elfoglalni, például olvasson valamit. De figyelmesen . . . Egy óra mulva már nem fogja ijesztgetni az a hóbortos mumus . . .

Olga szó nélkül engedelmeskedett s hamarosan felszaladt elsőemeleti szobájába.

Hirtelenjében valami sárga boritékba fűzött francia regényt vett elő, mely akkoriban nagy feltűnést keltett.

Egy darabig csak olvasott, olvasott, vagyis jobban mondva erőlködött olvasni.

De hiába erőlködött. Tulérzékeny, beteges idegei nem voltak képesek kiállani azt az erőszakos rohamot, melyet az a borzasztó álom intézett.

Letette a könyvet s fáradtan, kimerülve hanyatlott végig ágyán.

Leesukta pilláit, de a leesukott pillákon keresztül is meglepő hűséggel ismétlődött a vízió, újra meg újra és ijesztette, mint valami fehér lepelbe bujt kísértet kékes foszforfényű szemekkel.

. . . Szép, holdvilágos este volt. A tó szelid hullámain apró csillagsziporkák himbálóztak . . . Az álmos hullámok félénken, halgatózva simultak a esolnak oldalához . . . Olyan áhitatszerű hangulat szállott mindenre, a hullámokra is, a

esolnakra is, meg reájuk is. A fák titokzatos, mozdulatlan sűrűjéből valami tulvilági, epedő, sejtelmes muzsika szűrődött át lágy, ábrándos ezüsthanggal.

Tamás Béni olyan vágyteli nézéssel tekiutett reá s ebben a esodálatos, édes szimfóniában meleg, reszkető akkordokat pengetett:

— Veled nagyon boldog tudnék lenni Olga.

S ő nem szólt semmit, hanem boldogan hajtotta fejét Tamás Béni erőteljes, széles vállaira . . .

Egyszer csak Kelen Olga bcteg lett, lázas teste elkezdett hanykolódni ágyán, szép szabályos arcza egészen eltorzult s tehetetlen nyöszörgés tört elő lihegő kebléből.

. . . Kovács Margit jött feléjük egy másik esolnakon — vérbenforgó szemekkel. Mikor hozzájuk ért, átszállott hozzájuk és azt mondta:

— Megállj, nem fog téged szeretni Tamás Béni. De senkisé. Tamás Béni pedig engem fog szeretni.

S Tamás Béni tehetetlenül hallgatta végig e szavakat; tehetetlenül túrte, hogy Kovács Margit átvonszolja őt a saját esolnakjába. Szó nélkül túrte el még azt is, hogy őt Margit a vízbe fordította . . .

Kelen Olga nagyot sikoltott és felébredt.

Némán, fáradt mosolylyal nézett maga elé; mégis jól esett neki, hogy csak álom volt az egész.

Ime a kibontakozásba fektett remény: az árverés! És ha ezután is csak ez a remény marad reménynek, akkor ugyan kár olyan nagyon erőlködni. Ha a fizetés képesség ezután is a holdak számától és minőségétől váratik? Hát az a hold már kitett magáért amennyire kitehetett és ha eddig segítségére nem jöttek, csodákat mivelní nem fog. Aztán meg egy kis segítség nem is használ. Kis segítség, olyan kis segítség, amilyen a létező adóságok tetejébe úgy alkalmazható, hogy sikerrel operáljon, csak ott nyújthat kilátást a kibontakozásra, ahol a birtok az eddigi befektetések által oly karba hozott, a jövedelem biztos emelkedésének oly stádiumában áll, hogy már egy kisebb segítséggel is célját éri.

Itt igen is, itt sikerrel alkalmazható a segítség. De mert az eddigi gyakorlatok szerint a befektetések és a jövedelmezőség a kölesön alapnál figyelembe nem vétetett, a további hitelezés, hitel-szövetkezés és adósságesinálás csak úgy jogosult, ha a holdak száma és minősége mellett a birtok kulturális fejlettsége is konstatalható, s egy megállapítható jövedelmi kulcs szolgáltatathatja a további hitelműveletekre az alapot.

Igy még lehet segíteni a kor színvonalán álló gazdákon, kik adósságaikat birtokuk jövedelmezőségének fejlesztésére fordították, s igyekeztek megvalósulása előtt állva, mindenkor érdemesek

arra, hogy céljaik elérésében támogatásra találjanak.

Ezekon lehet még és kell is segíteni, itt a segítség nincs elkésve, de ahol csak a holdak száma és osztálya a garancia? Sajnos! Itt a segítség, ha arról van szó, hogy „lehet-e még adni”? — nagy részben már elkésett és csak arra való, hogy még ideig-óráig huzhassa az illető.

— **Belföldi hírek.** (A fiumei kormányzó lemondása.) Batthyány Lajos gróf, Fiume kormányzója lemondásának oka a kormányzónak egyik másik miniszteriummal, különösen a kereskedelmi miniszteriummal előfordult illetékességi konfliktusa. Egyáltalán nem bizonyos azonban, hogy a lemondás elfogadatik, amennyiben egy kormányzó, mint neje: Andrássy Ilona grófnő Fiumében nagy népszerűségnek örvend és állásukra nehéz lenne megfelelő helyettesítőt találni — (A szerbek kilépése a passzivitásból.) Az újvidéki „Branik” hírül adja, hogy aug. 26-án Újvidéken a „Branik”-párt nagy értekezletet tartott, melyen a pert számos tagja jelent meg, akik elhatározták egyhangúlag a passzivitás elejtését s a részvételt a választási küzdelemben; el van hát határozva szerb jelöltek fölléptetése tiszta nemzetiségi programmal s választási kompromisszumok az ellenzéki magyar pártokkal, nevezetesen a néppárttal. — (Tisza István miniszter jelölt.) A Magyarország azt írja, hogy Dániel Ernő miniszter lemondása befejezett dolog. Lemondása után a kereskedelmi miniszteriumot hirszerint ketté választják, egyik kereskedelmi, a másik vasuti miniszterium lesz; előbbinek Tisza István, az utóbbinak Vörös László van miniszterjeül kiszemelve. — (Renitens papok.) Bende Imre nyitrai püspök felhívta egyházmegyéje papságát, hogy a zaborhegyi ezredéves emlékoszlop leleplezéséi ünnepélyén jelenjenek meg. És egyetlenegy se jött el. Csak a hazafias érzelmű kegyesrendiek voltak jelen.

A városháza építése.

— Uj terv. —

Debreczen, aug. 31.

A reggel megjelenő debreczeni újságban egy „realis gondolkozású és igen praktikus észjárású városi bizottsági tag”, kinek állítólag magának is van egy néhány emeletes bérháza, mindenesetre figyelmet érdemlő új eszmével lép elő a városháza építésére nézve.

Abból a föltevésből indul ki ő is, hogy hiába vette le napi rendről a városháza építésének ügyét a közgyűlés, annak a kérdésnek a megoldását, hogy mitévők legyünk az ócska városházával, nem lehet ad calendas graecas halasztani.

Mert bizonyosan úgy gondolkozik, — hogy a félszáz esztendő óta épület nagyon is rászorult az alapos restaurálásra; a hivatalok pedig, még ha nem lépne is érvénybe az új szervezet, a keleti szárny átépítés után sem férnek meg a mostani városházában.

Az pedig helytelen gazdálkodás volna, de meg bénítólag hatna a közigazgatás ügymenetelére és rontaná az ügyes-bajos közönség kényelmét, ha bérházakban helyeznénk el a hivatalok egy részét.

Czikkiró tehát arra az álláspontra helyezkedik, hogy bontassék le a mostani városháza egészen s építtessék ujonnan egy monumentális új székház toronnyal vagy anélkül. Egyidejűleg szélesíttessék ki 4 méterrel a Kossuth-utca torkolata s amit ez által a városháza telke veszít, az pótolassék ki a keskeny Török Bálint utca hozzáadásával sőt még a pénzügyigazgatóság udvarának egy részével is. Ez a telek a szomszédos Kaszanyiczkyház és a sertésvágó társulat árucsarnokával együtt sajátíttassék ki s az ezen telkeken lévő épületek lebontása által nyerhető területre meg a kenyér piacra építtessék fel akár a város, akár magán vállalkozó által a tervezett árucsarnok.

Czikkiró ezen művelet költségeit egy millió forintba, a városnak ettől várható előmenetelét pedig két évtized haladásával felérőre becsüli.

Ugy találta, hogy lökdösődés, dula-kodás az egész élet; marakodik mindenki a létért, a boldogságért, a szerelemért. Marakodik Kovács Margit is Tamás Béniért. Marakodnék ő is, teljes erővel, kifeszített könyökökkel érte. De neki előbb másért kell marakodnia. — A létért, az egészséges, jó tüdőért itt az örök tavasz alatt... Másnak virágot fakaszt a tavasz...

Aztán úgy elgondolkodott, úgy számítgatta, mi lenne jobb? Egészséges tüdő, vagy egészséges szív?

Bármeddig is számítgatta, a végén mégis úgy tetszett neki, hogy jobb az egészséges, boldog szív. A nélkül nem is érdemes élni.

Dehogyan érdemes!

Iszonyu fájdalmat okozott neki ez a kínos dilemma s végső kétségbeesésében magához hívatta az öreg doktort.

— Mondja csak, doktor ur, ha néhány hétre elutaznám, veszedelmes volna az? Két napja már nem köhögtém.

Az öreg doktor jól végig meg végignézte, aztán összeráncolt homlokkal azt mondta:

— Elmenni elmehet rövid időre. De csakis rövid időre. — Rövid szünet után pedig komolyan figyelmeztette:

— Csak aztán vigyázzon magára. A legkisebb meghülés végzetessé lehet. Erősebb rázkódtatás is komoly következményekkel járhat.

Olga izgatottan járt-kelt szobájában. Egészséges tüdő, boldog szív: ez a két dolog nem hagyta pihenni, ez gyötörte folytonosan.

Elhatározta, hogy Arkóban marad még pár napig, hogy egy kis erőt kapjon, aztán hazamegy. Csak rövid időre, csak annyira, hogy megtudja, vajjon Kovács Margit, az ő örökös vetélytársa, nem diadalmaskodott-e?

Levelet hoztak, a szétálló, karesu betűkről rögtön felismerte egy kedves barátnéjának, Kendy Matildnak az irását.

A kis Kendy Matild leányos pontossággal traecsesolta el levelében a megyei pletykákat, de különös súlyt fektetett arra a tavaszi mulatságra, melyet a fiatalok a székvárosban rendezett.

Bámulatos részletességgel irt le mindent. Leirta a lányok tolettjeit, a hajba tűzött virágoktól kezdve egész az atlasz-czipőig. Elmondta, hogy ki kivel tánczolt.

Tamás Bénirol megjegyezte, hogy feltűnően sokat foglalkozott Kovács Margittal. Hogy a sok keringőn kívül két csárdást meg egy négyest tánczoltak együtt.

A levél végén egész gyermekes naivsággal irta:

— Tudod, kedves Olga, mostanában sokat pletykálnak erről a dologról.

Kelen Olgának sem kellett több. Szikrázó szemekkel vágta földhöz a levelet, szobalányának pedig rögtön megparancsolta, hogy esomagoljon.

— Nincs egészségem, annál inkább van jogom a boldogsághoz. Nem bánom,

leszek boldog egy héttig, vagy egy napig, vagy csak egy óráig is. Aztán nyugodtan halok meg, csak Tamás Béni mellett haljak meg.

II.

A magyar princezsz boldog volt, tulboldog. Könnyű, reggeli pongyolában ott ült a zongora előtt s valami ábrándos, szerelmes operettáriát játszott. De csakhamar félbenhagyta a játékot; nagy boldogságában nem tudott parancsolni a fehér, elefántesont billentyűeknek.

Asszonyos hiusága meg a szerelem végre is győzött, legyőzte azt, a ki mindig riválisa, még pedig nagyon veszedelmes riválisa volt mindenütt, a megyében is, a fővárosban is, meg a bálokon is.

Ugy szeretett volna kaczagni, nagyon, hangosan, mikor ugys minden kaczagott körülötte, minden: a képek, a velenceitűkör, ruhájánakt minden csipkéje. Még az a rossz, kegye lenül rongyos tüdeje is kaczagott. Kaczagott Tamás Béni is, mikor benyitott hozzája, azután kaczagtak mindketten, mikor egymásaal szemben ültek.

Azután tervezgettek, beszélgettek sokfelét, olyan együgyű ostobaságokat, minőket az ilyen szerelmes fiatalok szoktak.

— Tudja Olga, milyen jó is lesz az.

— Micsoda? — kérdezte mohón.

— Most alkuszom egy Andrássy-uti villára. Nagyon szép villa ám az. Van egy kiugró verandája. A veranda felett plantánfák lombjai hajlanak össze.

Ez a terv — amint fentebb mondtuk, annyira komoly, hogy érdemes vele foglalkozni. De már most kijelentjük, hogy nem értünk mindenkben egyet véle.

Ha már csakugyan az az áramlat kerekedik felül, hogy a fundamentumtól a tető gerinczéig újjávarosházát építsünk, azt a nézetet, hogy kelet felé nagyobbítsuk meg a városháza telkét, mi isosztjuk. De nem azért, hogy ilymódon a Kossuth-utca torkolatának kiszélesítése által veszített területért kárpótoljuk.

Mert mi semmi szükségét nem látjuk az utca torkolata kibővítésének. Ezt még helyi vasut ott kiágazó szárnyvonala sem indokolja. De meg a városháza nyugoti homlokzatának impozáns kiképzését nehezítené meg négy folyó méternek abból elvonása.

Nagyon egészséges gondolat, hogy a város szerezze meg székház mögött fekvő háztömböt. Csakhogy mi helyesebbnek tartjuk, ha ebben más tervek vezérlik a várost, a székház telkének kibővítése mellett nem a vásárcsarnok előállítását.

A pénzügyigazgatóság épülete az ő sötét szűk szobáival ma már alig felel meg a modern igényeknek s megvagyunk győződve, hogy maga a pénzügyminiszter is szívesen kapna olyan alkalmon, amely megkönnyítené egy czélszerűbb helyiség előállítását.

A kérdés megoldásához tehát a pénzügyminiszter hozzájárulása volna kieszközölendő; sőt számításba kellene venni a vasuti üzletvezetőséget is, amelynek állandó elhelyezése nagyon is elsőrangú érdeke Debreczennek. A város most is évente 3000 frttal pótolja a zsellérkedő üzletvezetőség lakbérét.

A Kossuth, Török Bálint, Sas utcák és a Rózsater által határolt területnek a városházi telek 4-5 öllel való meghosszabbítása után fennmaradó részére a pénzügyi és kereskedelmi miniszterek hozzájárulásával építtessék egy olyan nagy 2 vagy 3 emeletes épület, amelyben a pénzügyigazgatóság, adó és vámhivatal, üzletvezetőség, esetleg más államhivatalok elhelyezést találjanak.

Ez a terv vagy úgy volna keresztül vihető, hogy a város építtetné fel egyedül az egészet és ebben az esetben a bérjövendelmek öt illetnék vagy pedig a város az illető miniszteriumok tárczája terhére emelendő hivatali épületek költségeihez valamely módon hozzájárulna.

Szerény indítványunk előterjesztését mi is azzal fejezzük be, hogy a ki jobbat tud nála, álljon elő vele.

A zenede közgyűlése.

— Új ügyrend. —

Debreczen, augusztus 31.

A debreczeni zenede egyesület tegnap rendkívüli közgyűlést tartott a tagok bámulatosan esekély érdeklődése mellett. Ezt a közgyűlést már egyszer elhalasztották, mert az alapszabályszerű 15 tag nem jött össze. Tegnap aztán a jelenlévők határozta a napi rendre tűzött ügyrend módosítása felett, a melyet a választmány terjesztett elő. Alig számbavehető módosítással el is fogadták a jelen levők, névszerint: *Sesztina* Lajos elnök, *Simonffy* Emil igazgató, *Komlóssy* Dezső, *Kövy* Lajos, *Tóth* Béla (gyógyszerész.) Márton Imre, dr. *Pallay* Miklós, *Koós* Zsigmond és *Hites* Lajos.

Az ügy rend a választmány, igazgató, tisztviselők, tanárok, felügyelő (új állás) szolgazsemélyzet hatáskörét, az intézet anyagi és szellemi ügyeinek intézését állapítja meg. — A nagy közönséget közelebről az érdekli, hogy a zenei hajlamokkal megáldott mindkét nembeli ifjuság miféle tanfolyamokat hallgathat e fokozatosan szépen fejlődő kulturintézetünk csinos kis palotájában; továbbá az az új rënd, amelyet az alapítók és ajánló tagok ajánlási jogára nézve állapítottak meg.

Az intézetben a következő tanfolyamnak rendszeresítették:

a., általános elméleti ismeretekre *előkészítő iskola*, 2 osztálylyal fiuk és leányok számára.

b., *ének iskola*, leányok számára, 3 osztálylyal.

c., *zongora előkészítő iskola* (zongora képezde) egy fiu és egy leányosztálylyal, esetleg párhuzamos osztályokkal.

d., *zongora iskola* 5-5 osztálylyal leányok és fiuk számára, esetleg parallel osztályokkal.

e., *zongora kiművelő tanfolyam* 2 osztálylyal leányok, 1 osztálylyal fiuk számára.

f., *hegedü iskola* 4 osztálylyal együtt leányok és fiuk számára.

g., *vegyes énekkar*, együttes ének kiképzésre.

h., *szavalati tanfolyam* leányok számára.

A tulajdonképeni alapítóknak (de nem az alapítvány későbbi tulajdonosainak vagy az ajánlásra jogosultaknak) egyenes leszármazottjai nagyobb kedvezményben részesülnek, mint más ajánlottak, tehát mint az idegenek, oldalági rokonok vagy a testületek ajánltjai.

Szintugy az ajánló tagok egyenes utódai az ajánló tagság fizetési év körében.

Az ajánlott növendék, ha az igénybe vett alapítvány tevőjének vagy az ajánló tagsággal bíró egyleti tagnak egyenes leszármazottja fizet az általános előkészítőben vagy az énekiskolában 100 frtos alapítványnál és egy 8 frtos ajánló tagságnál 4 frtot. 200 és 300 frtos alapítványnál, valamint két vagy három 8 frtos ajánló tagságnál semmit, a hangszer tanszakok bármelyikébeu pedig 100 frtos alapítványnál, valamint egy 8 frtos ajánló tagságnál 18 frtot, egy 200 frtos alapítványnál, valamint két 8 frtos ajánló tagságnál 6 frtot, 300 frtos alapítványnál valamint három 8 frtos tagságnál semmit. Minden más ajánlottak ugyanazon tanfolyamokon 4 frttal többet fizetnek.

A zongora kiművelési tanfolyamon ajánlat nem vehető igénybe. Itt minden növendék egész díjat tartozik fizetni. Viszont a szavalati tanfolyam látogatása a zenedei leány növendékeknek és a vegyes énekkarban való részvétel minden növendékre nézve *díjmentes*.

A jövő tanév propektusát is pár nap mulva közhírré teszi az igazgatóság.

— Jaj be jó lesz. Milyen jó, milyen gondos maga, Béni!

Tamás Béni pedig lelkesülten magyarázta tovább.

— Ott a verandán fogjuk ebéd után kiünni feketénket. Olyan puhává, olyan meleggé fogjuk tenni azt a fészket s ebben a puha, meleg fészkekben fogunk élni, egymás mellett, egymásért, vidáman és boldogan.

Olga trillázva ismételte:

— Vidáman és boldogan!

Aztán kikönyökölték az ablakon. Olga egész szorosan simult Tamás Bénihez: megakarta mutatni az utcán járóknak, meg az egész városnak, meg az egész világnak, hogy Kovács Margit mégsem győzött, hogy Tamás Béni az övé, egészen az övé és nem másé, nem Kovács Margité. Olyan gyönyörűséggel nézte ennek a derék fiunak a kipirult arcát, meg a nagy boldogságtól ragyogó szeméit. Nézte, nézte s észre sem vette, hogy neki is piros az arca, hogy az ő szemé is fényes forró, perzselő láng.

Lenn az utcán óriási néptömeg nyüzsgött; a tavaszi napsugár a szenyves-fehér aszfalra esalta az embereket. A gyorsan robogó kocsik könnyed, elegáns dübörgéssel surrantak el egymás mellett s villámgyorsasággal repültek előttük a büszke, telivér lovak, kényes fejtartással, toporzékolva...

Egy kocsisor mégis kivált közülük. A lovak nem toporzékolnak, kényes fejüket

szomoruan lehorgasztották s olyan bánatos, egyhangu, lassu ritmusba haladtak előre.

Az első lovak fekete tollbóbitájáról rögtön felismerték az Entreprise gyászos fogatát. Olga egy kicsit megrezzent és szorosabban simult Tamás Bénihez, mintha félne valamitől. A fájdalom látása a legnagyobb boldogságot is megborzongatja.

A gyászmenet eljűk ért.

A halottas kocsi után egy csukott batár jött, nagy, fényes üvegfalakkal. Benn két apró gyermek játszadozott — öntudatlanul, egy korosabb asszony felügyelete alatt. Mikor aztán észrevették, hogy a néni vörösre sirt szeméit zsebkendőjével törülgeti, abba hagyták a játékot s egy ideig tágra nyitott szemekkel, érthetetlenül bámultak, azután pedig ők is elkezdtek sirni, nagyon fájdalmasan.

Olga nagyon megsajnálta őket.

— Szegény kis apró jószágok!

A temetési menet befordult a másik utcába...

Olgák alatt az első emeleti balkonon tarka napernyős asszonyok és világosruhás urak sűtkéreztek kinn az első tavaszi napsugárban s épeu a halotról beszélgettek.

— Szegény kis árvák, hogy sirtak. Ők se tudják, hová kísérik édesanyjukat!

— mondta egy ellágyult fiatalos női hang. A szánakozást recsegős férfibeszed zavarta meg.

— Ilyen is a mai fiatalság! Ostoba-

ságot ostobaság után követ el. Ismertem ezt az asszonyt. Öt-hat évvel ezelőtt ő volt a redont bálványa... Egyszer meghült egy bálban és tüdejét támadta meg a betegség. Nemsokára ugy, a hogy, felgyógyult... Férjhez ment... Férjét két éve temették el... Őt most vizik... Lehet, hogy a gyermekek is...

Olga hátrahanyatlott egy székbe. Fehér, halotthalvány arcából két szemé, mint két izzó parázs, zavart fényben villogott ki s az iszonyu köhögéstől fuldoklott.

Mikor valamennyire elállt köhögése, megfogta Tamás Béni reszkető kezét és azt mondta:

— Értette, hogy mit beszéltek odalenn? Ugy-e, igazat ad nekik?

Tamás Béni kétségbeesésében nem tudott felelni. Látta ennek a szegény leánynak a kinját is, — meg az a megdöbentően igaz beszéd.

— Látta azokat a szegény gyermekeket is!... Tudja, én olyan hervadt virág vagyok... En nem tudom magát boldogítani. Legyen maga mással boldog, például Kovács Margittal. Vagy más valakivel. Isten áldja meg!

Kelen Olga nem tudott tovább beszélni, köhögés kinozta megint.

Tamás Béni összefont karokkal nézte őt s a nagy keserűség egy könyvesepet csalt szempillájára...

Irodalom — Művészet.

* **A szabadító**, regény egy kötetben, írta *Gyalui Farkas*. A történeti regényírás kihaló fülben van nálunk, alig akad író, aki kultiválja, mert fogva tartja nagy részét a modernség varázsa. Pedig érdemes volna, a munkát ott folytatni, ahol Kemény Zsigmond, Eötvös József és mások abba hagyták. Sok szép és vonzó epizódja van a magyar történetnek, a mely csakugy kínálja magát a feldolgozásra. Egy ilyen epizódot dolgozott fel Gyalui Farkas ez a sok tudomány és tehetséges fiatal író „A szabadító” című regényében. — Kolozsvárott játszik a török világban és azonnal megüti az olvasót a friss erdélyi levegő, a mely nem lankaszt, mint sok opiumtelt modern csinálmány, hanem megedzi és a nemzeti büszkeséget fejleszti, a multból szedvén elő igazi alakokat. A cselekmény elejétől végéig érdekes, a korhűség nem enged kivánni valót és a jellemzés majdnem meglepő ezen igen fiatal írónál. Melegen ajánljuk Gyalui Farkas művét a magyar olvasóközönség figyelmébe. Megjelent az Egyetemes Regénytár kiadásában és ára piros vászonkötésben csak ötven krajczár. Kiadó Singer és Wolfner cég. Budapest, Andrásy-ut 10. sz.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Offthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumbannytva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Famunkatartás. A közügyesítő egyesület főrealiskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utezai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— **Személyi hírek.** Gróf Dégenfeld József főispán vidéki birtokáról több napi tartózkodásra tegnap este haza érkezett. Weszprémy Zoltán vármegyei főjegyző holnap reggel Budapestre utazik s onnan csak a hét végén tér vissza.

— **Dalestély.** A városi dalegylet e héten szombaton dalestélyt rendez a Bika disztermében, az elsőt a dunántuli triumfus után. E dalestélynek változatos, érdekes programját az ezredéves verseny darabból és azokból a nótákból állítják össze, amelyeket a balaton-melléki fürdőben énekeltek. Együttal közreműködnek Lengyel Elza k. a. az ev. ref. felsőbb leányiskola tanítója, aki az almádi hangverse-

nyen előadott prologját fogja bemutatni és Szabó Antal theologos, aki szavalni fog. Mindketten nagyban emelték volt a hangverseny körut érdekességét.

— **Gyűlések a megyeházán.** Hajdúvármegye állandó választmánya szeptember hó 7-én gróf Dégenfeld József főispán elnökleite alatt ülést tart, a melyen egyedül a vármegyei jövő évi költségelirányzatot veszik részletes tárgyalás alá. Szeptember 15-én a számonkérőszék ülészik s a tisztviselőknak májustól mostanáig teljesített munkásságáról vesz számot. Az igazoló választmány ugyancsak a jövő hóban 14-én tartja meg ülését s itt elkészítik a vármegyei viriliseinek névsorát. Végül 28-án a vármegye törvényhatósági bizottsága tartja meg őszi rendes közgyűlését, a melyen, számos igen fontos tárgy kerül elintézés alá.

— **Biharmegye virillistái.** Biharország legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névsorát már összeállította az igazoló választmány. — A névsorban legelső dr. Schlauch Lőrincz biboros püspök 76259 frt adóval. Utánna következnek: dr. Nogál János püspök nagy prépost 9793 frt. gróf Stubenberg József 8344, Pável Mihály oláh püspök 7509, Tisza Kálmán 7486, dr. Wolafka Nándor debreczeni v. püspök plébános kispópost 7432, báró Königswarder Herman 6444, Gorove János 5208 forint adóval. A nagyváradi lat. szert. káptalan többi tagjai, köztük Szakszó Rezső egyenkint 4028 frt 99 krral adóznak. A névsorban több más debreczeni és Debreczenben jól ismert egyének nevével is találkozunk nevezetesen: Berger Henrik 3508, Szunyogh Szabolcs 3164, Fisch Ignác 1878, id. Nadányi Miklós 1684, Lichtschein Sámuel 1084, Lichtschein Menyhért, 1084, Marjai Péter 859, Leitgeb Imre 784, Csanak Jenő 679, Reviczky Emil 636, földesi Kállay László 595, Leszkay János 580, ifj. Nadányi Miklós 568, Bernát István 553, Miskolczy Jenő 525, Csanádi Ferencz 419, Csanády Jenő 419, földesi Karácsony Lajos 397, Rigó Ferencz 391 forint adót fizetnek.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye őszi közgyűlését Debreczenben tartja meg, még pedig szept. 1-én elkészíti elő értekezlettel; szept. 2-án lesz a tulajdonképeni közgyűlés.

— **Szinay Gyula beszámolója.** A hajdúböszörményi orsz. képviselő Szinay Gyula szeptember hó 6-án d. e. tartja beszámolóját. Választói bandériummal mennek elébe, a melyet id. Sóvágó Gábor vezet.

— **Virillisták névsora.** Debreczen város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névsora szeptember hó 2-dikától kezdve közszemlére lesz kitéve a hivatalos órák alatt Veesey Imre tanácsnok szobájában. Azok, akiknek törvényszerint joguk van adójuk kétszeresen számításához, ez iránt ugyanott jelentkezhetnek. Az igazoló választmány a névjegyzék összeállítása céljából szeptember 10 és 11 napjain tartja üléseit Veesey Imre hivatalos szobájában.

— **Bucsuestély.** Popper Dezső a Csokonai r. társaság ügyes szedőfaktora megvált a vállalatától s Budapestre szerződött. Távozása alkalmából a nyomda személyzete Dávid István vendéglőjében bucsuestélyt rendezett, amelyen megjelentek a r. t. kiadásában megjelenő lapok munkatársai és a Hoffman féle nyomda szedői közül is többen.

— **Szociálleta házaspár.** Kozma Lajos és az ő poetikus hangzású névre hallgató életepárja Köllő Emilia kollő hangulatot igyekeztek szerezni tegnap a zsarnok burzsoá osztály ellen menydörgő szociális népgyűlésre lévén ők mindaketten kemény szociálalak. A férj már délben berugott s hogy a világ

egyensulya fel ne bomolhasson, Kozmáné, Köllő Emilia polgártársnő is követte a férje példáját. A közelgületlenséget legelőször is házigazdájok előtt öntötték ki hangos káromkodás alakjában. Mire a rendőrök nem esékely fáradsággal bekisérték a központi rendőrséghez az egyéni szabadságra apelláló susztert a feleségével együtt. Itt sem csillapodott le. A keze ügyébe eső tárgyakat a földhöz verte, a jó Istent szidalmazta s mint hogy a szociálalak gyűlésére készültek, épen azért esti 6 óráig becsukták a hánykolódó elvtársakat. Este azután szabadon bocsátották őket.

— **A városi dalegylet választmánya** tegnap Márk Endre elnökleite alatt ülést tartott, amelyen a budapesti és balaton-melléki ut költségeiről vezetett számadást tudomásul vették s nagy örömmel értesültek, hogy a tíz napig tartott utazás nem támadta meg az egylet törzsvagyonát. Elhatározták továbbá, hogy mindazoknak, különösen a helyi rendezőbizottságoknak, akik az egyesület fogadtatása körül felejthetetlen érdemeket szereztek, köszönő iratot intéznek.

— **A színházi napilap mutatóváltászáma.** A vidék egyik érdekesnek ígérkező napilapjának, a *Tháliának* nagy érdeklődéssel várt mutatóváltászáma, holnap délben jelenik meg. A Thalia mutatóváltászáma 14 oldalon jelenik meg, igen érdekes s változatos tartalommal. — Az ambiciózus szerkesztő-kiadó *Mile Pál* hírlapíró és *Benedek Gyula*, a debreczeni színháztagja, dicséretes buzgalommal, ügyesen állították össze a bemutatkozó számot. A lap kézbevételekor feltűnik az izléses czimlap. Az egészről kiemelkedik Tháliának remekül megrajzolt alakja, balkezében magasra tartva az állarcot. Lábainál és körülte a színészet színbolumai. A Thalia rokokó betűkkel nyomott czim alatt, a czimlap felső részén a debreczeni színház hü képe áll; alább az első előadásnak, az „1000 év”-nek színlapja van közölve, Komjáthy János színgazgató aláírásával. A lap tartalmasságáról a közönségnek lesz alkalma meggyőződni. Holnaptól kezdve minden tőzsdében ingyen kapható. Előfizethetni a szerkesztőség és kiadóhivatal helyiségében Kossuth u. 2576. sz. alatt, a *Csokonai* nyomda kiadóhivatalában és az összes helybeli tőzsdékben. A lap előfizetési ára egész évre 5 frt, félévre 2.50 kr., egy óra 80 kr. Egyes szám ára 10 kr.

— **Halál a lakodalom előtti napon.** Sáfár Béla püspök-ladányi orgonista-kántor e hó 22-én tifuszban elhunyt. Sáfár Béla vőlegény volt s halála ugyanazon napot megelőzőleg történt, amelyre menyegzője volt kitűzve Baranyi Mariskával, a p-ladányi főjegyző leányával.

— **Debreczenből biciklin Nagyváradra.** Szombaton délelőtt a nagyváradi főutcán három kifáradt biciklista vonult keresztül, kik egyenesen minden pihenés nélkül jöttek Nagyváradra Debreczenből. A három fiatal biciklista ifj. Friedman Jakab, Roth János s Gödény Zoltán, kik mindannyian már számtalan versenyben vitték el az első díjat. A nagy utat 3 óra és 45 perc alatt tették meg, mely 76 kilométer volt.

— **Meggyalázott sir.** Hihetetlenül embertelen hírt közöl a nagyváradi Szabadság! Az eset a következő: Egy b-urzádi izraelita család megvette a nagyváradi káptalan ottani erdőszlakához tartozó kertet örök áron, mert e kertben volt eltemetve a család minden halottja. E hó 21-én a család két nőtagja látogatta meg a sirkertet és a szokásos imádkozás után elhatározták, hogy újra fölhantoltatják a már nagyon horpadt sírokat. Midőn azonban az e célra előhívott napszamos munkához kezdett, ne-

hány kapavágás után irtózatot büz áradt ki a sirokból. Csakhamar megtalálták ennek magyarzatát is. Ugyanis Csornay Arthur, a káptalan erdése a sirok fölé temettette el a járványban elhullott sertéseket és a családnak szent kegyeletben tartott halottai közös sirban nyugodtak az izraelita rítus szerint amugy is tisztátalan sertések rothadó maradványaival. A kegyeletes érzelmeikben ily brutálisan megsértett nők az urszádi körjegyzőhelyettest keresték föl azon kéréssel, hogy adjon melléjük két tanut, akik majd annak idején bizonyíthatják a büntetendő tény. A körjegyző ur azonban érthetetlen közönynyel utasította el őket. Innen Széplakra mentek tehát, ahol fenti kérésüket Vanga András főbíróknak adták elő. A főbíró magához vette a községi pénztárnokot és átmentek a nőekkel együtt Urszádra. Alig értek azonban a sirkerthez, Csornay Arthur erdész a lehető legdurvább szavakkal fogadta őket. Először a pénztárnokot támadta meg és egyszerűen kidobta a kertből. Majd a nőket kezdte fojtogatni szitkok kíséretében és csak a Vanga András erélyes közbelépésének köszönhető, hogy ezen vad inzultusa nem vált végzetessé.

— Ki takarodjatok rongyos zsidók, mert lelőlek benneteket!

Ezt kiáltozta ahelyett, hogy igyekezett volna menteni, vagy legalább is magyarázni a gyalázatos tény.

— **A városi fanács a Hortobágyon.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester szerdán a tanács több tagja kíséretében a Hortobágyra utazik, hogy ott az évente szokásos szemlét megtartsa.

— **Apa és nagypapa egy személyben.** Különös panasz érkezett most a helybeli árvaszékhez. — A községi szegényház egyik lakója nyújtotta be házasság törés miatt saját édes apja ellen, — T. F. aki gyógyíthatatlan betegségben szenved smár 18 hónap óta van távol jómódu esaladjától az alafásintézetben, vádolja tulajdon apját, hogy elszerezte a menyét s apja lett a maga unokájának. A furesa Don Juan arra akarta kényszeríteni beteg fiát, hogy ismerje el véréből valónak az új hanpolgárt, de erre nem állott rá, hanem feljelentette a vén bűnöst.

— **Szociális népgyűlés.** A szocializmus debreczeni apostolai tegnap délután a népkertbe népgyűlést hirdettek, hogy a felszaporodott bombasztokat egy pár éretlen hangú éljenzésért áruba bocsássák. Ösrze is gyűltek a népkertben vagy hatvanan, a kiktől az óvatos rendőrség a bejáratnál elszedte a botokat s mint egy későbbi példa beigazolta, az óvatosság teljesen helyén való volt. Kevéssel fél három után nyitotta meg Kecskés Péter örökös elnök a népgyűlést. Jegyzőül közfelkiáltással Nagy Andrást választották meg. Sűrű esengetés után szóhoz juthatván az elnök, Kecskés Péter kijelentette, hogy Farkas István a budapesti „Czipész“ ezimű szaklap szerkesztője tart előadást a „politikai pártok és a szocializmusról“. Az előadó a szónoki lendület lemagasabb skálájára emelkedett, a mikor a tömegeből egy borizú hang a néppártot kezdte éljenezni. A néppárt eme megnyilatkozó híve Madai István népgyűlési tag s foglalkozására nézve hetes volt. Valószínű, hogy Madai, a ki így elszólta magát, nem a Zichy Nándor féle néppártot, hanem azt akarta éltetni, a melyiknek Kecskés Péter a vezére. De mielőtt kimagyarázhatta volna magát, a papgyűlölő szocialisták megragadták a szerencsétlen elvtársat s büntetésül a néppárt éljenzéseért becsukták a népkert illemhelyére. Ezen kedélyes intermezzó után tovább folyt a szocialista szóáradat, a mely négy órakor ért véget. A kised népgyűlésben anynyi haszna mindenestre volt egyik szocialista vezérnek a ki czipész mester, hogy a jelen-

lévő rendőrtisztviselő megrendelt nála egy pár cipőt a fia számára. Mikor a nép oszladozni kezdett, a rendőrségnek némi összeütközése volt két emberrel, a kiknek az ajtón álló rendőrök a bemenetkor elszedett botot nem tudták visszaadni, azon egyszerű oknál fogva, mert a botot előbbjáró elvtársak vitték el, mint a magokét. Egyéb baj nem történt. A rendőrséget Erdélyi István fogalmazó és ifj. Csóka Sámuel képviselték.

— **Kiállítási tárgysorsjáték.** A kiállítási igazgatóság tárgysorsjátékot rendezett, melynek jövedelméből 80% a hazai ipar segélyezésére fordítatik. A játékterv szerint 19. 848 kiváló műizlést mutató ipari, illetőleg háziipari tárgy sorsoltatik ki 160.000 koronaösszértékben. A főnyeremény 20.000 koronával van előirányozva. Van még 10.000, 6000, 2000, 1000, 400, 200, 100, 10 stb. koronás nyeremény, melyek közül az első tizenhárom nyereménytárgy értékét a nyerő 20% levonás mellett készpénzben is átveheti. A húzás a m. k. lottóigazgatóság közbenjárásával f. é. október hó 1-én fog megtartatni s egy sorsjegynek az ára 40 fillér (20 kr.) Ezen sorsjáték, tekintve annak nemes célját valamint a húzás által nyújtandó előnyöket, a mennyiben a befolyó összegnek 80% a játszó közönségnek visszaadatik, a támogatásra kétségen kívül igen érdemes. A szóban forgó sorsjegyek akár az igazgatóságtól közvetlenül avagy a főelárusító helyen, Budapesten IV. ker. Károly körút 24. szám alatt vehetők meg. A sorsjegyek a készpénz előzetes beküldése mellett bérmentve küldetnek meg. A sorsjátékot a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Czipészek és csizmadiák gyűlése.** Több komolysággal, mint a szocialista népgyűlés, folyt le tegnap öt órakor a csizmadia szímben a czipészek és csizmadiák szakegyületének gyűlése Gyarmathy Mihály elnöklete alatt. A gyűlésen mintegy százán vettek részt. A rendőrség részéről Jeney Miklós első kerületi rendőrfogalmazó és Kovács Mihály polgári biztos jelentek meg. Elsősorban Kecskés Péter számolt be a pünköszt nagy kongresszusról, majd Farkas István tartott ügyes beszédet, a melyben hatásos szavakkal ecsetelte, a komoly, szorgalmas munka hasznát. Beszédéből teljesen hiányzott a szocializmus dicsőítése. Nehány tag hozzá szólása után a gyűlés a legnagyobb rendben végződött.

— **Lapunk mai számához** mellékelve veszik előfizetőink a szeptember havi jegyzék-naplót.

— **X Ima- és ájtatosságikönyvek** (magyar vagy német fordítással is) a zsidó ünnepekre nagy választékban és tetemesen leszállított áron kaphatók: László Albert könyvkereskedésében.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A zoborhegyi ünnep.

Budapest, aug. 31. A zoborhegyi millennáris emlék leleplezése fényesen sikerült. — Nyitráról hosszú kocsisor vitte fel a vendégeket az emlékoszlophoz. Bende, nyitrai püspök a szabadban misét tartott s emelkedett hangú beszédben méltányolta e nap jelentőségét, Perczel Dezső belügyminiszter ünnepi beszédét gyönyörű történelmi visszapillantásokkal domborította ki a Zoborhegy jelentőségét a honalapításról szóló mondában. Intett, hogy óvjuk meg ezt a jelentőségét és okoljunk történelmünk tanulságain és a nemzet boldog lesz, Jogos ovációban részesítette a közönség a minisztert. Délután népiünnep és banket volt, a melyen Perczel a királyt éltette.

Az orosz külügyminiszter elhalt.

Budapest, augusztus 31. Lobanov orosz külügyminiszter Kievből távirják, a Bécsből való utazás közben a vonaton hirtelen meghalt. A czár mély részvétellel vette a leverő hirt. Közelebbi részletek hiányzanak.

Elragadta a lokomotív.

Budapest, augusztus 31. Seichling István soroksári születésű 38 éves pályaaőr szombaton délután a soroksári-úton a helyi érdekű vasut pályaházánál egy megbokrosodott lovat tartóztatott föl, a mely a sinekre futott. Bátorságát azonban kerservesen fízette meg, mert nem vette észre az ép akkor Soroksárról robogó vonatot. A vonat gépésze már akkor nem adhatott ellengőzt s így a mozdony kabátját megragadta és Seichlingert magával hurezolta. Mire a vonat megállt, a szegény ember súlyos sebeket szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

Felsült betörő.

Budapest, augusztus 31. Heintze Rudolf morvaországi születésű pinczér Antal Ignác nének Gyorskocsi-uteza 32. sz. a lakásán néhány nappal azelőtt szobát bérelt. Tegnap elküldötte szállásadóját egy Galgóczy Ilona névre kiállított posta-takarékpénztári könyvvel, hogy számára öt forintot felvegyen. Alighogy az asszony elment, Heintze benyitott szobájába, ott késsel feltörte az asztalfiókot és onnan körülbelül 130 frt értékű ékszert lopott el. Kifelé menet az utcán találkozott Altalnéval, kinek feltűnt, hogy Heintze elakar mellette surranni. Megfordult tehát és utána szaladt, mire Heintze elkezdett futni. Egy rendőr elfogta és a rendőrségre vitte, hol bevallotta tettét.

Rendőrség által feloszlattott gyűlés.

Budapest, augusztus 31. A magyar kereskedelmi ifjak országos segítő egyesülete vasárnap délutánra gyűlést hívott az Andrássy-úti Petanovich vendéglőbe. A gyűlésen nagyszámu szocialista is jelent meg, a kik oly nagy lármát csaptak, hogy a rendőrség kénytelen volt a zajongókat a teremből eltávolítani és a gyűlést feloszlattani. A szocialisták ezután botokkal rátámadtak az elveiket nem valló kereskedelmi ifjakra és az utcán nagy botrányt provokáltak. A rendőrség többeket előállított a zajongók közül.

Egy művész ünnepeltetése.

Máramaros-Sziget, aug. 31. A város nagy fénynyel ünnepelte meg tegnap Prielle Kornéliát, a város szülöttjét. A művész szülőháza helyén levő nagy épületbe illesztett emléktáblát leleplezték. Este a művész tiszteletére a színházban diszeladás volt.

A konstantinápolyi vérengzés.

Budapest, augusztus 31. Konstantinápolyból jelentik: A forrongás folyton tart. A városban a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. A nagyobb mecsetekben pénteken heves, lázító beszédeket tartottak az örmények ellen, kik az ozmán birodalom összes bajainak okozói. Az ifjú törökök is falragaszokat függesztettek ki, amelyekben a helyzetet tarthatatlannak, a kormányrendszerben való változást melőzhetetlennek mondják; a falragaszokat azonban a rendőrség eltávolíttatta. Holnap, hétfőn ünneplik a szultán trónraléptének évfordulóját, mely alkalommal új kihágásoktól tartanak. — A legutóbbi események következtében az ünneplés most távolról sem lesz oly fényes, mint máskor.

Az „Ottomán“-bank az épület bejáratának és egyes lakosztályainak szigorú őrizete mellett, újból megkezdte működését; más bankházak is megnyitották pénztárukat. Mindenik előtt egy szakasz katonaság van felállítva; csak azok bocsáttatnak be, akik azonosságukat igazolni tudják. Az őrmény üzletek többnyire még zárva vannak. Az idejött idegenek sebtiben elhagyták a várost.

A krétai lázongás.

Budapest, augusztus 31. Athénből távirják: A konstantinápolyi események hírére a krétai forradalmi bizottság tagjai legközelebb — a már egyszer megtartani kívánt forradalmi nemzetgyűlést újból összeakarják hívni, mert remélik, hogy a mostani helyzet a legalkalmasabb arra, hogy Kréta szigetének Görögországgal való egyesítését proclamálják.

A jog- és pénzügyi bizottságból.

Debreczen, Aug. 31.

A nyári szünet vége felé közeledik. A város atyák is lassankint hazaszállingóznak falusi Tusculanumaikról, meg a tátravidéki fürdőkről s a referensek előszedhetik az asztalfiókokból az időközben összegyűlt ügyeket, a melyek a szakbizottságok böles véleményadását várják.

Vértessy István főjegyző szombaton délutánra összehívta a jog- és pénzügyi bizottságot, a melynek asztalára **Varga** Károly jegyző hónaljnyi aktaesomót tett le. Tessék nyilatkozni felettök. Nehány jelentős ügy is volt közöttük, de bizony a bizottság többre nézve nem tudott ez alkalommal érdemleges véleményt mondani.

Az ülés lefolyása ez volt:

Elnök: **Vértessy** István,

Jegyző: **Varga** Károly.

Jelen voltak: **Abrahám** László főügyész, **Boczko** Sámuel főkapitány, **Szabó** József, **Komlóssy** Dezső, **Komlóssy** Arthur, **Márk** Endre, **Koszaros** Lajos és **Vecsey** Imre tanácsnok.

A női ipariskola segélyezése

Ugy került a bizottság elé, hogy a fenntartó négyzet az árvaház épületéből kiszorult tanintézet részére, miután a város helyiséget nem adhatott. Kénytelen volt kibérelni a batthiány-utcai Pusztay háznak e célra igen alkalmas részét. A házbér fedezésére tehát a várostól az 1896/7-iki esonka évre 300, azután pedig 1900-ig évente 800 forint segélyt kér a várostól. A jog- és pénzügyi bizottság tudatában annak a fontos hivatásnak, a melyet a női ipariskola betölt, teljesen méltányolja ezt a közszükséget képező intézetet a fenntartó négyzet kérését, a nélkül azonban, hogy ez által elismerné, hogy a város kötelezve van annak támogatására. A kért segélyt tehát megadhatónak véleményezi a bizottság úgy azonban, hogyha időközben másként intézkedhetik a város az iskola elhelyezéséről, fenntartja magának a jogot a segélyezés módjának megváltoztatásához.

A r. kath. tanítók lakbéré.

A r. kath. iskolaszék évi 1200 frtot kér a várostól a tanítók lakbéré fejében. Mikor az új r. kath. iskola építése felett 1892-ben a tárgyalások folytak, a kath. egyház és a város között olyan megegyezés jött létre, hogy a régi iskola épület elhagyásával a természetben adott lakástól elesett négy tanítót a város fejenként 200 frttal kárpótolja. Akkor még nyolcz rendez-

tanítója és 718 növendéke volt a kath. iskoláknak, most pedig ezer növendéket tizenegy rendes tanító oktat. Az iskola pénztára nem bírja elviselni a megszorított terheket. Tanítói lakbér címén tehát ezentul összesen 1200 frt. évi segélyt kérnek a f. évi májustól kezdve.

A bizottság hosszas vita alá vette a kérvényt, főként jogi szempontból bírálták meg behatóan. De még sem tudott érdemleges véleményben megállapodni, — s főként, hogy a kérdés minden oldalról megvilágosíttassék és együtt lehessen elbírálni több hasonló természetű ügygel, ahhoz a bizottsághoz kívánják áttétetni, amely az egyházak és felekezeti iskolák városi segélyezésének arányát van hivatva javaslatba hozni.

A szováti épületek eladása.

A szomszédos Szovát községben az ötezer hold prima clissiu földön kívül három ódon épülete is van a nemes városnak, még abból az időből, amidőn földesuri jogon Debreczent illette ott a kocsmá- és mészárszék tartás.

Ezek a reperálás után sohajtozó épületek a regalé megváltás után igen keveset jövedelmeznek. Jelenleg 110 frtot fizet azokért a bérlő, meg az adót vállalta magára.

Abrahám László t. főügyész a tanács előtt fölvetette azt a kérdést nem volna-e jobb éppen úgy eladni ezeket is, mint a sámsomi nagy fogadót.

Unvár Ferencz szováti lakos már tett is ajánlatot, a három épületért 1000 frtot hajlandó adni, az ugynevezett nagy bottért külön 500 frtot ígért.

A bizottság azt javasolja, hogy az 1000 frt. fogadtassék el kiküldési árának s a város adja el az épületeket vagy zárt ajánlat vagy nyilvános árverés útján.

Kis Kassa rendezése.

A levéltárból összegyűjtött megsárgult öreg irások tanúsága szerint a jövő esztendőben lesz kerek száz esztendeje, hogy a tűzveszedelmes olajütőknek az akkori magistratus kívül a városon, a temetőn túli homok buczákon jelölt ki helyet. Így támadt az olajütő vagy Kis Kassa, a melyen már e század első tizedeiben is sok hajléktalan szegényember huzódott meg tilalom ellenére vert föld kunyhókban.

A jogtalanul elfoglalt területek elhagyására több ízben kényszerítette a város az ottani települőket, a kik minden rendszer és építési szabály nélkül, apró vískókkal sűrűn beépítették azt a 10—12 holdnyi városi területet. De hiába volt minden tilalom és kiutasító rendelet.

A szegény emberek ragaszkodása ehhez a sivar homokon vájt kunyhókhöz erősebb volt mint a tekintetes tanács hatalma s ma néhány száz ember lakik ott összezsufolyva.

Az apró házak és dűledező falak az övék, de a föld a városé, a melynek kétségtelen joga van ahhoz, hogy akkor hordattathassa el fejük fölül a fedelet, amikor neki tetszik.

A városi hatóság sem szívesen türi ezt a rendezetlen és rendetlen állapotot; — az Olajütőbeli szegény nép is szeretné ha valahára megszűnnék a feje fölött lebegő kínos bizonytalanság.

Bartha Dániel a (vőfély-város atya és Kis Kassa legtekintélyesebb embere a kinek népszerűségével odakinn még csak **Kállainéni**, a kis-kassai koresmárosné versenyeznek) többed magával kérvényt adott be a városhoz, hogy háztelkeiket jutányos áron megválthassák.

A véleményadásra felkért jog- és pénzügyi bizottság az ügyet visszaadja a tanácsnak, hogy ez a mérnöki hivatal közbejöttével tartasson helyszíni szemlét, készíttessen a telep rendezéséhez tervezetet és tudja meg, milyen megváltási árt hajlandók adni **Bartha** Dánielék.

Munkástelep a gépgyárnál.

A városunkban folyton szaporodó munkás osztály lakásviszonyainak javítását czélozza **Pálffy** Gábor városi bizottsági tag azon ismeretes kérvénye, hogy a város megfelelő árért engedje át neki és társainak a vasuti gép és kocsijavító műhely meg a guti faraktár között fekvő területet, a melyen ők egyelőre 72 olesó munkás lakást akarnak építeni, valamennyit 300—400 □ öles udvarokon. E kottage szendszerben tervezett családi lakásokat a bérlő munkások kedvező fizetési részletek mellett örök tulajdonjoggal is megszerezhetik.

A mérnöki hivatal már ellátta véleménynyel a folyamodást s mérnöki szempontból semmi nehézséget nem talál a kért terület átengedésében. Egyuttal arra a kérdésre is megfelelt, mibe kerülne a városnak egy ilyen telep létesítése, ha maga vállalkoznék arra? A költségeket 150—200 ezer frtra becsüli, de a városra nézve nem tartja előnyösnek az ilyen vállalkozást.

A jog- és pénzügyi bizottság ezzel a kérelemmel is úgy eszelekedett, mint már előtte két más ügygel, — vissza küldi a tanácshoz, hogy adjon felvilágosítást, mennyiben érinti a telep létesítése a szomszédos faraktárt, amelynek területét a terjeszkedésnél számításba vette a folyamodó és mibe kerül az országut áthelyezése, amely a telep engedélyezése folytán szükségessé válik.

A kollegium két új jogi tanszéke.

Kiss Áron püspök a tiszántuli ev. ref. egyházkerület nevében azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy a két új jogi tanszékre tett 100,000 frtos alapítványnak 4½%-os kamatát, 5%-ra emelje, vagy pedig adja át az alapítványi tőkét a kollegiumnak, mert 4½% kamat nem elég a két tanszék fenntartására.

Szabó József főszámvevő már előbb nyilatkozott és a kérelmet pénzügyi szempontból nem tartja teljesíthetőnek. Hasonló véleményben van a bizottság is, amely **Komlóssy** Arthur felszólalására úgy nyilatkozik, hogy miután a vonatkozó közgyűlési határozatban a város fenntartotta magának az alapítványi idejének megállapítását, az az idő pedig még nem érkezett el, — a kérelem nem teljesíthető.

Pár kisebb fontosságú ügy elbírálása után az ülést hat óra körül az elnök feloszlatta.

Idyosinkrásia.

Van az emberi léleknek egy sajátságos vonása, mely a legtöbb embernél előfordul más-más alakban, kisebb-nagyobb fokban: az ugynevezett idyosinkrásia. Az az okatlan iszonyat ez, az a kimagyarázhatlan rossz érzés, mely elfog bennünket némely dolog látára, némely hang hallatára anélkül, hogy valaha legkisebb tényleges kellemetlenséget, vagy phisikai bajt okozott volna nekünk egyik vagy másik.

Mintha egy előbbeni rossz élet rossz emlékei ujulnának fel bennünk, figyelmeztetve, hogy óvakodjunk attól, ami már vesztünket okozta. És talán a lélekvándorlás hívői jobban megmagyarázzák magoknak ezt az állapotot, mint mi, egy felvilágosodott kornak fásult gyermekei, kik már játékszerű nagyítóüveget kérünk, s csak azt hisszük, amit a mikroszkop alá dughatunk!

Ideges egyéneknek gyakrabban tapasztalhatjuk a lélek ezen abnormis állapotát — mert másnak alig nevezhetjük — de azért a legerősebb idegzetű embernél is fellép.

Legáltalánosabb alakja a hüllők iránt érzett ellenszenv. Alig akad ember, ki ne érezne bizonyos borzongást, ha a kigyó sima, hideg testére gondol. Pedig a kigyónak többnyire gyönyörű árnyalatu és rajzu bőrük van, melyet disztárgyakra, tárczákra is alkalmaznak. De az eleven kigyó, ha még oly ártalmatlan sikló fajta is, iszonyattal tölti el a legtöbb embert. Szinte nehezen bírjuk megmagyarázni, hogyan akadhat kigyószelídítő és kigyóimádó ember a világon. Hasonló iszonyatot ébreszt a bika, a gyík, a hernyó és a pók is a legtöbb emberen. Hiába tudjuk, hogy ezek sok esetben teljesen ártalmatlan állatok, nem vagyunk képesek legyőzni irántok táplált ellenszenvünket. Sőt átvisszük azt az emberekre is, ha emlékünkhöz hozzák ellenszenvünk tárgyait. A csuszó-mászó, bujkáló, alattomos ember, majdnem a kigyóval határos idyosinkrásiát ébreszt bennünk; sok embernek hideg, nedves keze a béka érintése által okozott undorral tölt el.

Hallottunk egy fiatal nőről, ki a vastag, formátlan, igen rövid ujjú emberektől irtóztott, s minden rosra képesnek tartván őket, a legkellemetlenebb érzések közt volt, ha véletlenül a vasuton, vagy más elzárt helyen, ilyenekkel akadt össze.

De nem csak élőlények okoznak idyosinkrásiát, hanem a legkülönbözőbb hangok is.

Ismeretes dolog, hogy az üveg karczólása, a vas reszelése milyen kétségbeejtő idegességbe hozza az emberek egy részét; míg az üveges tót és a kovácslegény fel sem veszik a dolgot.

Sokan azt sem bírják kiállani, ha valaki a körmével az asztalon végig karmol; másokat a vászonrepszéssel, vagy a selyem suhogással lehet a világba kergetni. Mozartról beszéltek, hogy nem szenvedhette a fuvola hangját, amit mások az idylli zene megtestesülésének tartottak.

Vannak illatok is, melyek bár magokban véve kellemesek, sok ember ellenkező hatást gyakorolnak. Ilyen többek közt a pézsmá, a levendula, a mai parasztjaink által nagyra tartott bazsalikom stb.

Ételek is képesek undorral tölteni el bennünket, míg felebarátunk a legkitünőbb étvágygyal fogyasztja el ugyanazokat. Sohasem felejttem el, milyen undorító hatást tett reám, midőn Nápolyban az utcán szépen szeletekre vágott, kenyérré rakott polypdarabokat láttam árulni. Általában az olasz konyha — kivált a „frutte di mare“ — könnyen idyosinkrásiát okoz más nemzetbeli gyomornak. Pedig ez ép oly indokolatlan, mint a hüllők iránt érzett iszony. Mert hisz a szép és rut, izletes és undorító csak relativ fogalmak.

Vannak, kik már az eper szagától könnyű kúteget kapnak és lenyelni e gyümölcsöt képtelenek volnának. Mások az eczet szagát nem bírják.

Az idyosinkrásiánál a tapintásnak is kijut a maga szerepe. Hány embert tesz idegessé, ha bársonnyal kell érintkezésbe jönnie; sokan ráülni sem szeretnek a bársonyszékre vagy plüshpamlagra. Némely ruhaszövet is kellemetlen érzést idéz elő, ha magunkra vesszük.

Száz és száz példáját figyelhetjük meg ismerőseink körében az ilyen indokolatlan iszonyatnak, undornak, melynek oka nem az előidéző tárgyban vagy dologban rejlik, hanem az egyén testi vagy lelki szervezetében. Érdekes volna mindenkor nyomára jönni a valódi oknak, mely felderítendő lényünk egyik-másik érdekes sajátosságát és kulesul szolgálatna lelki tulajdonságaink megértéséhez.

Barbeli Viktor.

CSARNOK.

A Zrinyiász bevezetése.

— Széptani tanulmány. —
Irta: Paulay Ödön tanár.

Történelem. — Alapeszme.

(Folytatás.)

Megparancsolja az arkangyalnak, — hogy szálljon le a pokolba, válaszszon ki egyet a haragos furiákból, küldje el azt Szulimánhoz és szólítsa fel őt a magyarok ellen; ő maga pedig a töröknek oly hatalmat ad, hogy rontsa, vesszítse a rossz magyarokat mindaddig,

„Mig nem esmerik meg, elhagyták urokat.“

És ha idején nem javulnak:

„Örök átkom, haragom lészen ő rajtok. — De ha hozzám térnek, megbánván bűnököt, Halálról életre is még hozom őket. Jaj, török néked, haragom vesszejének! Te vagy; de eltörlek, ha ezek megtérnek.“

Mihály arkangyal hasztalan esdekelve kegyelemért „sugár szárnyait ereszté égnek“ s megy a parancsot teljesíteni. Fölkeresi a pokolba a rettenetes Alekto furiát, mely száz lánczeczal van megkötve, kezén száz bilincs, haja kigyókból ál, szemein véres mérges tajték s gégején dohos kénköpára jön ki. — Ezt megszabadítja és közli vele Isten parancsát.

Alekto tüstént Konstantinápolyba megy; megérkezik éjfélnél, a szultán házába férkőzik, és hogy meg ne rettentse Szulimánt s inkább hitelt találjon nála, magára veszi annak elhunyt atyját, „a nagy Szelimnek formáját. — Fölkelti a császárt és sürgeti, hogy minél előbb oszlassa szét ama nagy felhőt, mely előtte kereng, mert különben, ha késik a magyarok egyesülnék s akkor elvesztik őt. megígéri, hogy segíteni fogja s vigyázni minden nyavalyájára.

„Bolondság tenékeg kazulokra jární“

mert a fatum ügyis ellened van,

„De a magyarokon mindenkoron nyertünk.“

Itt az idő, hogy végkép megtörjük kevélységüket. Nem is kell a győzedelemben kételkednünk, az biztos, mert senki sem segíti a magyarokat,

„... jól ismerem én bolond Gaurokat,
Mig nem látják égni a magok házokat,
Nem segíti senki meg szomszéd házokat.“

Végre a maga segélyét újra, sőt a Mohamedét is kilátásba helyezi. Aztán a kezében hozott mérges kigyót Szulimán ágyába bocsájtja, mely annak válla, melle s szívéhez csuszik és mindent méreg s haragra gyújt. Alekto aztán vígan eltűnik; Szulimán pedig boszú s haragtól majdnem eszeveszetten felugrik s „fegyvert, fegyvert!“ kiált, s azonnal el van tökéelve a Magyarország elleni háborúra, hogy „megfesse lovát keresztény vér-tóban.“ Megparancsolja, hogy minden vezére rögtön táborba szálljon, majd összehívhatja diván tartására őket, s kinyilatkoztatja előttök, hogy „májusnak fogytára“ az egész hadseregnek Drinápolyban kell lennie, hogy a mit fegyverrel nyertek, azt

„... nem tartja meg Déván;
Fegyvert és erős vitézt birodalom kíván.“

A magyarok, ha egység volna köztök, nagy gondot adnának, igaz, de most egyenlenség által megerőtlenítve tönkre lehet s kell őket tenni, mert

„... isten ostrom most szállott reájok,
Fösvénység, gyűlölség uralkodik rajtok,

Nincs szeretet köztük, sem okos tanácsok,
Miert esőben van fényes koronájok.“

Mi pedig

„Szemlátomást látjuk az isten irgalmát,
Mert minékünk szánta magyar birodalmát.“

Elmondja aztán égi jelenését is, és egy török deák által felolvastatja Arszlán budabasa levelét, melyből a magyarok állapotát értik meg, hogy nincs sehol kész seregök, sem hadtudó vezérek és nem is gondol senki a háborúra, hanem inkább vallási kérdések felett vitáznak s örökösen czivakodnak.

A vezérek nem mervén ellenmondani rettegott császárnak, mindnyájan javallják szándékát. — Így hát a háború határozatba menvén, országsherte hirdetik; a sereg nemsokára fegyverben is áll s kész az indulásra.

Itt a költő a hadak elszámolásánál az összegyülekezés mozzanatában írja le az egyes csapatokat, úgy a mint időben egymásután feltűnnek. Tehát a pusztá leirást igen ügyesen cselekvéssel köti össze, a mi által az egész bizonyos mozgalmas élnkséget nyer; azonfelül ezen előszámlálás egyhangúságát pár sornyi jellemzések, rövid történetkék s egyes epizódokra való figyelem gerjesztés közbeszurása által is enyhíti.

Midőn a költő a sereg elszámolása közben már mintegy kétszázszert felsorolt, egyszerre abban hagyja s lehetetlennek tartja a teljes megszámlálást:

„Ki számlálhatná meg a tenger örvényét,
Vagy Hercyniának számtalan levelét?
Az megszámlálhatná Szulimánnak népét,
Az is írhatná meg roppant seregöket,

— — — — —
Mint eget a felhő, ellepte a földet,
A sok roppant sereg és idegen nemzet.“

A mint láttuk felsőbb hatalom foly be a hadjárat megindítására, Isten rendeli el a veszelty, ő küldi el a törököt a nemzetre.

Magyarország volt a pogányság hódításainak gátfala, mely ha összedől, nyitva áll a töröknek Európa kapuja s az egész kereszténység veszélyben forog. Ezt meg kelle akadályozni. S mivel a magyar satnyulásnak indult, hogy a kereszténységre végzetessé ne váljék, szükséges volt egy felsőbb lény közbelépte. A nemzetet csak csoda ragadhatá ki aléltságából és a mellett, hogy a csodálatos elem az eposban jogosult, költőnk felfogása megfelel kora hagyományának is, mely minden nagy csapást Isten büntetésének tartott, a Zrinyi hősiesség tettét csodának számította be és a török sietős kitakarodásában is valami természetfölöttit látott. A költő a hagyományból merített és a nép fölfogása s a kor műveltségével himezte be költeményét; ez által nemcsak a korhoz híven oldotta meg feladatát, hanem eszméje és célja elérését is művészi foganatosította.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

* Szállítók figyelmébe. A nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter intézkedése folytán a debreczeni orsz. tanítói árvaházhoz szükséges hus, kenyér és fűszerek szállítása szerződésileg egy évre újból biztosítandó levén, felkérem mindazokat, kik ezen szállításokat eszközölni óhajtják, hogy ajánlataikat f. évi szeptember 5-ig az árvaház irodájában (naponta délelőtt 9 től 11-ig) személyesen vagy írásban tegyék meg. Debreczen, 1896. augusztus 31. Orelt Lajos az orsz. tan. árvaház vezetője.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. május hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:		4.	P.
Budapest—Nagyvárad-felé	hajn.	4	—
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8	40
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	88
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31
Nagyváradra, (P.-Ladánytól gy. v.)	d. u.	8	48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12	—
Csak P.-Ladányig	este	8	15
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	4	07
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8	—
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	8	05
Csak Szatmárig	reg.	5	30
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	25
Miskolcz—Kassa felé	este	8	10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	02
	reg.	5	28
H.-Böszörmény—Büd. (vásártérről)	reg.	5	51
Sz.-Mihály-felé (vásártérről)	d. u.	8	57
	d. u.	4	10
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4	42
	(vásártérről)	reg.	5
Ohát-Köcs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4	12
	(vásártérről)	d. u.	4
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8	35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	17

Budapestre érkezik:		4.	P.
A hajnali 4 órakor induló sz. v.	déli	12	—
A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló sz.-v.	reg.	8	45

* Közvetlen kocsi Kassára érk. 8 óra 30 p.
* Sopron-Felkára érk. jun. 1-től szept. 15-ig.

Budapestről—Debreczenbe

indul:		4.	P.
A d. u. 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	2	15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)	este	9
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érkező sz.-v.	éjjel	11	—

Debreczenbe érkezik:

Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	8	47
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	7	09
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	40
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	7	20
Nagyvárad felől (P.-Ladányig gy.-v.)	reg.	5	12
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	50
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12	18

Debreczenbe érkezik:

M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	16
Csak Szatmárról	este	6	58
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	12	21
Kassa—Miskolcz felől	este	7	50
	reg.	8	03
B.-Szt.-Mihály (vásártérről)	déli	8	17
H.-Böszörmény felől (m. áll. v.-hoz)	este	6	30
	(vásártérről)	este	6
	(m. áll. v.-hoz)	este	6
F.-Abony felől (vásártérről)	d. u.	5	20
F.-Abony (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5	32
Ohát-Köcs-Polgár felől (vásártérről)	reg.	7	44
Ohát-Köcs-Polgár (m. áll. v.-hoz)	reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	25
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	8	18

* Sopron-Felkáról indul jun. 1-től szept. 15-ig, este 10 ó. p.-gy. v.
* Közvetlen kocsi Kassára ind. 12 ó. 31 p. d. u.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Kocz Akos.

Vértes határában

500 h. homok-föld gazdasági épületekkel, 27 hold dohány-engedélylyel, 200 hold őszi vetéssel

október 1-től

haszonbérbe kiadó

6-12 évre.

Értekezhetni özv. Csanády Ödönnél Vértesen, u. p. N.-Léta, vagy Debreczenben Sinay Sámuelközvetítő irodájában Széchenyi-utca.

766-3-3

Csődtömeg eladás.

Gyenes Lajos csődtömegéhez

tartozó s 4788 frt 76 kr. beszerzési és 1914 frt 11 kr. becslárú női divat-czikknek, rövidárúknak stb., továbbá az üzleti berendezésnek s ehez tartozó más ingóságoknak zárt ajánlattétel útján, egy tömegben, készpénzfizetés melletti eladásra a csődválasztmány által elrendelgetvén, felhívom a venni szándékozókot, hogy zárt vételi ajánlataikat a becslár 10%-nak bánatpénzüll letétele mellett hozzám

f. évi szeptember hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig

beadni sziveskedjenek.

Az ajánlatok közül a választási jog a csődválasztmányt illeti. A megjelölt árúk leltára nálam, az árúk és egyéb ingók pedig közadós üzleti helyiségeiben tekinthetők meg.

Debreczen, 1896. augusztus 27.

762-3-3

Dr. NAGY LAJOS tömeggondnok,
Nagy-Péterfia-utca 984. sz.

Utányomást nem di azok.

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jeteleté megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzés** seknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménynyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. Ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyisintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

689-12-12

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.